

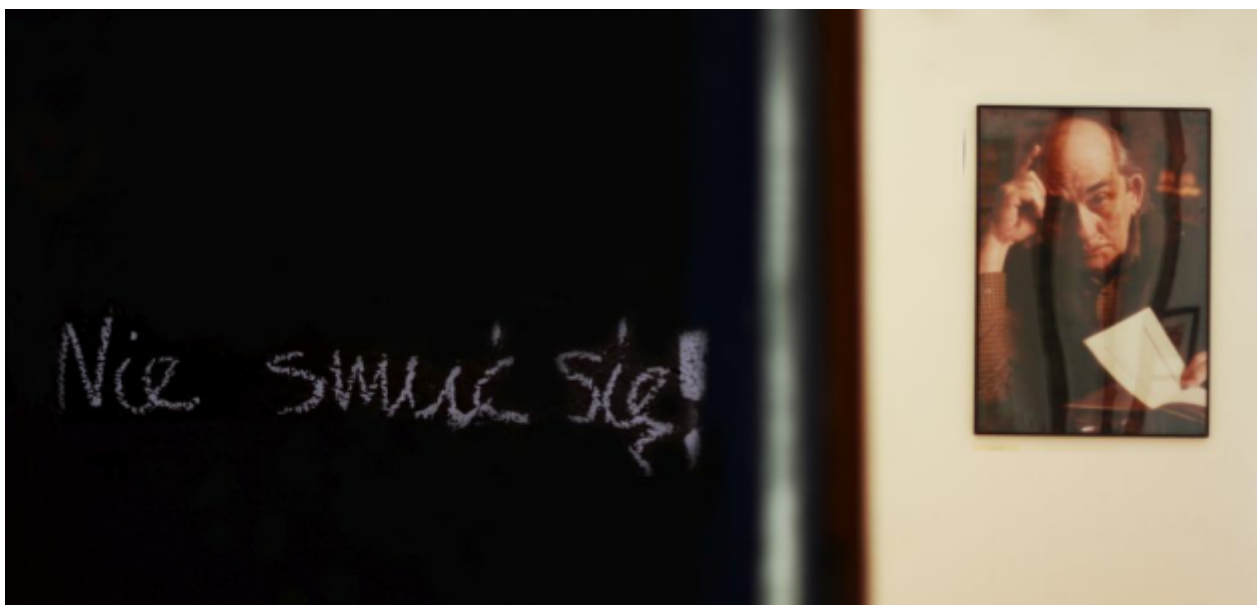
BIULETYN POGRANICZA

styczeń 2017

Mail nieczytelny?
[Zobacz w przeglądarce.](#)

Wydarzenia

WYSTAWA MISTERIA DZIECIŃSTWA. JERZY FICOWSKI

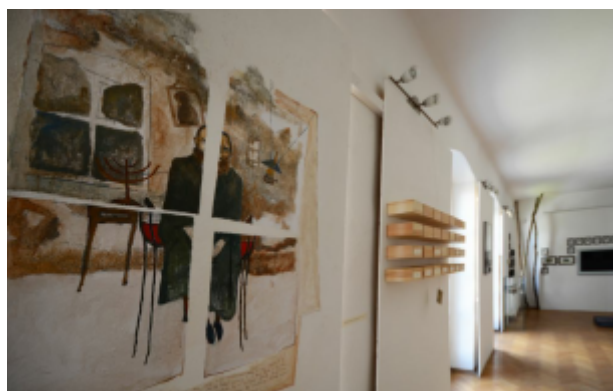
Z opowieści Bożeny Szroeder:

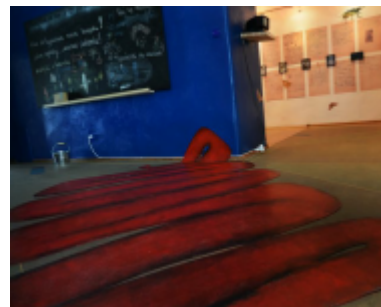
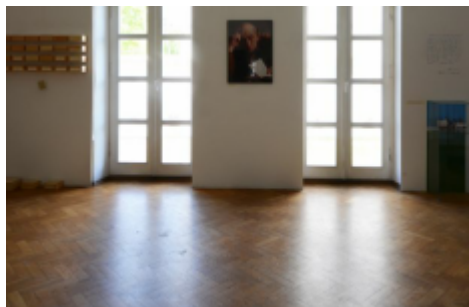
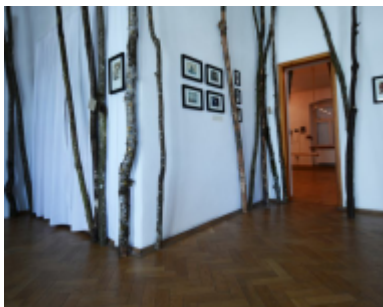
Zacząć trzeba od tego, że wystawa jest czymś więcej niż wystawą literacką, jest doskonałym warsztatem, który wykorzystujemy w codziennej pracy z dziećmi i młodzieżą.

Bardzo ważnym dla nas jest ciągle obcowanie z Jerzym Ficowskim jako Człowiekiem Pogranicza i czerpanie z jego inspirującego dziedzictwa.

W Pograniczu głęboko wierzymy, że dzieciństwo kształtuje postawę twórczą, dostarcza kapitału na całe życie i jest najważniejszym czasem, by pochylić się nad Innym. Na wystawie staramy się to ukazać poprzez zajrzenie w głąb życia i twórczości Jerzego Ficowskiego. Wyruszamy na przygodę spotkania małego Jurasia, który od dziecka intensywnie poznawał świat, z dużą wrażliwością przyglądał się otaczającej go przyrodzie i ludziom. Jego dzieciństwo zostało brutalnie przerwane przez wybuch II wojny światowej, który wymusił gwałtowne dorastanie.

fot. W. Szumiński

Czytaj dalej

Sejneński Skarbiec. Wydawnictwo podsumowujące roczny program realizowany wspólnie ze Szkołą Podstawową z Sejn.

Z opowieści Bożeny Szroeder:

Sejneński Skarbiec to jeden z tych programów, których formuła wypracowywana jest w ciągu naszej 25-letniej pracy. Dotyczy on sąsiadów, przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży z Sejn. Mówimy dzieciom o sąsiadach, żeby wiedziały, kto mieszka za ścianą. Tę odsłonę poświęciliśmy Żydom, Cyganom/Romom, Rosjanom starobrzędowcom, Litwinom i Polakom, organizując wokół każdej z tych nacji warsztaty teoretyczne i praktyczne skierowane do uczniów IV i V klasy szkoły podstawowej w Sejnach. Na tej podstawie przygotowaliśmy publikację, która dla dzieci jest pamiątką, ale też elementarnym, podstawowym źródłem wiedzy o narodowościach, które zamieszkiwały i zamieszkują ten region.

Czytaj dalej

Debaty i wykłady

"CZYTANIE DRUGIEGO. JUDT CZYTA ARENDT, CAMUSA, MIŁOSZA, KOŁAKOWSKIEGO I XX WIEK".

Symposium "Czytanie drugiego" zatytułowane JUDT CZYTA Arendt, Camusa, Miłosza, Kołakowskiego, XX wiek skierowane do doktorantów z Polski, Litwy i Ukrainy odbyło się w lipcu 2016 r. SeminaRIA prowadzone były przez Krzysztofa Czyżewskiego, Leonidasa Donskisa, Jarosława Hrycaka, Marci Shore i Timothy Snydera.

Idea symposiumu opiera się na dyskusjach koncentrujących się wokół wybranego patrona. W tym roku seminaRIA poświęcono przedwcześnie zmarłemu Tony Judtowi, autorowi m.in. monumentalnego Powojnia. Tworzone przez niego Remarque Forum, czyli platforma dialogu pomiędzy Europą a Ameryką, gdzie toczyły się inspirujące debaty i ścierały się poglądy. Podczas dyskusji pojawiły się różne wątki, nie tylko konfrontujące Judta z wybitnymi myślicielami XX wieku, ale także dotyczące jego biografii, m.in. przemiany badacza, z historyka akademickiego zajmującego się francuską lewicą w intelektualistę, który interpretuje historię i definiuje zjawiska.

O Sympozjone w Pograniczu

Czytaj dalej

O Sympozjone w prasie

Czytaj dalej

WIEDŃSKI WYKŁAD KRZYSZTOFA CZYŻEWSKIEGO O KOŁAKOWSKIM

Wystąpienie pt. *Nie ma logicznego przejścia, czyli Leszek Kołakowski w dolinie zerwanego mostu* podczas II corocznego Symposiumu dotyczącym filozofii Leszka Kołakowskiego "Raj Utracony: Entzauberung, Utopia, a ich życie doczesne" zostało wygłoszone w październiku 2016 roku

fot. M. Moniuszko.

z wystąpienia Krzysztofa Czyżewskiego:

"Filozof Kołakowski zamieszkuje w dolinie zerwanego mostu; jeżeli gdziekolwiek w świecie jest zakorzeniony, to właśnie tam. Jest to przestrzeń o tyle swoista, że nie sposób wyabstrahować jej od realnego życia, codzienności, etosu współistnienia, polityki, wyborów moralnych i doświadczeń religijnych. Most nie tylko został zerwany, ale jest nieustannie zrywany, albo też – mówiąc inaczej – mieszkańcy tej doliny są nieustannie w potrzebie odbudowywania mostu. Zakorzenie Kołakowskiego w przestrzeni zerwanego mostu implikuje pytania o to, co się stało i o to, co pozostało do zrobienia w sytuacji, kiedy nie decydujemy się na ucieczkę z tej doliny post-oświeceniowego losu.

Odpowiedź Kołakowskiego na zerwanie mostu przybiera postać *via negativa* – wyzbycia się iluzji i fałszu, eliminowania pozorów i łatwych rozstrzygnięć, kontestacji dyktatu pocieszenia oraz budowania zamkniętych i ostatecznych konstrukcji".

Czytaj dalej

Aktualności

Kolekcja Filmowa Misteria Dzieciństwa
w Trydencie

W październiku odbyła się 19 edycja Festiwalu.

Czytaj dalej

Kolekcja filmowa Misteria Dzieciństwa z nagrodą specjalną na festiwalu w Mumbaju (Indie)

5th Mumbai Shorts International Film Festival-16. Miasto uważane jest za stolicę hinduskiej kinematografii (Bollywood).

Czytaj dalej

ODESZLI

Zygmunt Bauman

fot. M. Kmita

Krzysztof Czyżewski o Zigmuncie Baumanie:

Kiedy myślę o Zigmuncie Baumanie w kontekście pracy Pogranicza: spotkań z nim i rozmów, to myślę o trzech filarach jego myśli, które dla mnie jako praktyka idei zawsze były szalenie ważne. Pierwszy to jest obecność Innego w jego myśleniu. Taka obecność, która po różnych katastrofach, konfliktach, zerwanych mostach, zaczyna dostrzegać potrzebę spotkania z Innym. To jest idea, która wyrasta z najbardziej tragicznego doświadczenia - z Holocaustu i reżimów totalitarnych, czy z doświadczenia człowieka, który miałby pełne prawo powiedzieć: nie warto budować mostów, to może się źle skończyć, powinniśmy się zamknąć we własnych fortecach i troszczyć o własne bezpieczeństwo. Jego lekcja z tego doświadczenia jest inna: bez umoszczenia naszego gniazda, a więc bez mostu, który prowadzi do drugiej strony, do obecności Innego, nie da się zbudować autentycznej wspólnoty i bezpieczeństwa człowieka w tym świecie.(...)

Drugie, co dla mnie było ważne, to to, jak pojmował kulturę, kiedy wprowadził pojęcie auktora, czyli człowieka, który nie jest tylko autorem idei, ale równocześnie jest jej realizatorem. Człowiek współczesny szuka dla siebie przestrzeni kreatywnych, współtworzących. To, co mi także pomagało w formowaniu myśli, to było jego poszukiwanie możliwości przekraczania granicy i rozumienia kultury jako współtworzenia i współuczestniczenia międzyludzkiego w długim dystansie. Trzecia kwestia, najbardziej dramatyczna w jego biografii twórczej, jak i życiowej, to postrzeganie Zygmunta Baumana jako człowieka pogranicza, który jest człowiekiem przemiany siebie samego, który cały czas jest w drodze. Chodzi mi tu o przekraczanie granicy w nim samym, przez to, jak mu się ułożyło życie, przez te ciemne karty jego własnego życiorysu. Potrafił z tego wyciągać wnioski i jakby spłacał dług poprzez oddawanie ludziom wszystkiego, co mógł. Jego pracowitość brała się z ciągłej przemiany siebie samego. Z oficera reżimu komunistycznego przeszedł do mędrca z fajeczką, empatycznego człowieka z otwartym sercem, cały czas słuchającego, w czym mógłby pomóc.

Wspomnienia o Zigmuncie Baumanie

[Czytaj cały tekst](#)

"Terroryzm a religia". Tekst Zygmunta Baumana w „Podręczniku Dialogu. Zaufanie i tożsamość

[Pobierz tekst](#)

Agora filozofów z udziałem Zygmunta Baumana

[Obejrzyj zapis rozmowy](#)

Jerzy Pomianowski

Nie znałem nikogo, kto by tak wspaniale łączył łacinę, włoski czy francuski z rosyjskim i ukraińskim. Zapamiętam Jerzego Pomianowskiego w kapeluszu z wielkim rondem, w towarzystwie Bohdana Osadczuka z wigorem spacerującego po czarsziji w Sarajewie i szarmancko nawiązującego konwersacje we

Aleksander Jackowski

"Odszedł Aleksander Jackowski, wczoraj, 1 stycznia. 19 stycznia ukończyłyby 97 lat. Redaktor "Kontekstów. Polska Sztuka Ludowa", które - wspólnie z napisanymi lub redagowanymi przez niego książkami - dokonały w Polsce rzeczy bezcennej: zbudowały most między kulturą ludową i 'prawdą starowieku' a nowoczesnością i awangardą.

Vytautas Bložė

31 grudnia 2016 roku odszedł Przyjaciół Pogranicza Vytautas Petro Bložė (ur. 9 II 1930, Baisogaloje) litewski pisarz i tłumacz z niemieckiego i rosyjskiego. Jego poezję cechował umiar klasycyzujących form, uznanie zyskał dzięki eksperymentalnej liryce intelektualnej. Wydał zbiory

wszystkich tych językach i jeszcze paru innych z nieznanymi ludźmi, których sympatię dla SPRAWY z wdziękiem ciętego dowcipu pozyskiwał.

- napisał o zmarłym 29 grudnia 2016 roku Krzysztof Czyżewski.

Potrafił w małym dostrzec wielkie i wydobyć to ku innym. Człowiek promienny, dla którego nawet Syberia nie była zesłaniem, tylko epifanią piękna natury i dobroci spotykanych tam ludzi. Tyle światła porozsiewał w duszach ludzi, którym szczęśliwy los pozwolił z nim obcować..."

- fragment epitafium Krzysztofa Czyżewskiego.

fot. K. Czyżewski.

wierszy: Nesudegantys miestai [Miasta, które nie spłoną] (1964), Iš tylinčios žemės [Z milczącej ziemi] (1966), Žemės gėlės [Kwiaty ziemi] (1971)

Czytaj dalej

Czytaj dalej

Czytaj dalej

O POGRANICZU W MEDIACH

"Gazeta Współczesna"

"Jesteśmy grupą osób, która zajmuje się na co dzień zmienianiem świata - mówi Krzysztof Czyżewski - A to jest szczególnie potrzebne na pograniczu, także polsko-litewskim, gdzie są różne kultury, różne tradycje. Gdzie świat był rozbity jak mozaika, gdzie każdy starał się przetrwać w swoim kawałku. [...] Nasze relacje nie są upudrowane. Nieraz padają gorzkie słowa z obu stron.[...] Musimy być wobec siebie szczerzy. Inaczej projekt się nie uda. Dziś, po ponad ćwierć wieku pracy, może mówić o niewielkich sukcesach, ale nie o zakończonej misji. Bo budowa mostów to [...] ogromna, niekończąca się robota".

30 grudnia 2016 w "Gazecie Współczesnej" pojawił

"Prowincja"

W kwartalniku społeczno-kulturalnym Dolnego Śląska i Żuław PROWINCJA nr 4 (26)/2016 ukazała się II cz. rozmowy Andrzeja Kasperka i Leszka Sarnowskiego z Krzysztofem Czyżewskim - "Przyjechali *świrowiercy*, czyli jubileusz Pogranicza".

się artykuł Heleny Wysockiej pt. "Na pograniczu naprawia rozbity świat" o Krzysztofie Czyżewskim i jego pracy.

[Czytaj dalej](#)

[Czytaj dalej](#)

Goście

Wizyta tłumaczy

29 grudnia 2016 w Krasnogrudzie gościli tłumacz Czesława Miłosza Siergiej Morejno i Franczeska Zwerg, autorka przekładu prozy Grigorija Kanowicza. Goście rozmawiali o współpracy m.in. o udziale w programach „Pamiętanie Miłosza” oraz „Czerwcowy Miłosz”, a także problematyce pogranicza i ofercie wydawniczej „Pogranicza”.

[Czytaj dalej](#)

Goście z USA i z Poznania

6 stycznia Krasnogrudę odwiedzili Alicja Kusiak-Brownstein, profesor historii Uniwersytetu Notre Dame (katolicki uniwersytet w stanie Indiana, USA) oraz Wojciech Olejniczak, fotografa i prezesa Fundacji TRES z Poznania.

[Czytaj dalej](#)

"Akademia Solidarności" W Pograniczu

W dniach 10-13 stycznia 2017 roku w Pograniczu dziennikarze współpracujący z Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku.

[Czytaj dalej](#)

Oficyna

WIELKA WYPRZEDAŻ W WYDAWNICTWIE POGRANICZE!

OSTATNIE EGZEMPLARZE
KSIĄŻEK Z SERII MERIDIAN W
CENIE 10 ZŁ.

Batalion czołgów, Josef Škvorecký

[Przejdź do księgarni](#)

Ulica Rajska, Ulla Lachauer

[Przejdź do księgarni](#)

[Przejdź do księgarni](#)

Duchy Europy, Alexandra Laignel-Lavastine

Rahel Varnhagen - Historia życia niemieckiej Żydówki z epoki romantyzmu, Hannah Arendt

Przejdź do księgarni

OFICYNA POGRANICZE. Z DZIEJÓW WYDAWNICTWA

O SERII MERIDIAN

Flagowa seria Wydawnictwa Pogranicza **MERIDIAN** powstała w 1999 roku, zainicjowały ją *Eseje* Drago Jancara. Opatrzona mottem z Paula Celana, w charakterystycznej szacie graficznej opracowanej przez Krzysztofa Czyżewskiego, który jest również redaktorem serii, doczekała się w tej chwili blisko stu tytułów.

Dzięki konsekwentnemu eksplorowaniu niszy, twórczej współpracy z autorami i tłumaczami, polski czytelnik miał szansę poznać takich autorów jak Josef Skvorecky, Norman Manea, Mihail Sebastian, Drago Jancar i wielu innych. Do wielu z nich konsekwentnie wracamy. Ukazywały się w niej książki autorów uhonorowanych tytułem Człowieka Pogranicza, Jerzego Ficowskiego i Tomasa Venclovy. Za serię **MERIDIAN** Fundacja "Pogranicze" otrzymała nagrodę "Literatury na świecie" w kategorii inicjatyw wydawniczych, a w 2009 roku za książkę *Przypadki inżyniera ludzkich dusz* Josef Škvorecký i jej tłumacz Andrzej Jagodziński zostali uhonorowani Literacką Nagrodą Europy Środkowej Angelus.

Obecnie pracujemy nad nowymi książkami Dževada Karahasana, Normana Manei.

O SERII SĄSIEDZI

Ważnym momentem w historii wydawnictwa była publikacja książki Jana Tomasza Grossa *Sąsiedzi*, która ukazała się w 2000 roku. Historia zagłady żydowskiej społeczności w miasteczku Jedwabne dokonanej przez polskich sąsiadów, wywołała burzliwą dyskusję w Polsce i za granicą, definitywnie zmieniając refleksję nad Holocaustem w Polsce. Dała też początek nowej serii **SĄSIEDZI**.

W jej ramach ukazują się książki poświęcone tematyce narodów żyjących obok siebie w Europie Środkowowschodniej oraz ich niejednokrotnie trudnego sąsiedztwa. Publikowane tu książki wielostronnie prezentują problem relacji. I uczą, że o bolesnych sprawach można, należy mówić w sposób rzetelny i głęboki, a taka narracja może przynieść ukojenie.

Na tę serię złożyły się książki mocne, budzące szerokie emocje i skłaniające do pogłębionej refleksji nad problematyką współistnienia. Wśród jej autorów oprócz Jana Tomasza Grossa znaleźli się m.in. Joanna Tokarska-Bakir, Wojciech Tochman, Gershom Scholem czy Shimon Redlich.

Zapoznaj się z tytułami z tej serii

Zapoznaj się z tytułami z tej serii

Aleksandra Francuz o tomiku poezji "Tamto" Janiny Osewskiej

Polecamy recenzję tomiku poezji Janiny Osewskiej "Tamto" autorstwa Aleksandry Francuz. Ukazała się ona w dwumiesięczniku literackim "Topos" nr 4 (149)/2016.

Czytaj dalej

Kawiarnia "Piosenka o porcelanie"

PRZEMYSŁAW CZAPLIŃSKI W KRASNOGRUDZIE

Co literatura mówi nam o współczesnej Polsce

"Schozofrenia nowoczesna, o której pisał Stanisław Brzozowski, polega na tym, że bardzo zaawansowany modernizm infrastrukturalny spotyka się z blokadą przemian obyczajowych. Społeczeństwo, które dąży do dynamicznego rozwoju infrastrukturalnego, a nie akceptuje przemian obyczajowych, funkcjonuje w głębokiej sprzeczności. Mówi, że z jednej strony chce się ze sobą połączyć, a z drugiej odmawia prawa do budowania sieci."

Głównym spotkaniem będzie: **PRZEMYSŁAW CZAPLIŃSKI** krytyk literacki, profesor literatury współczesnej, autor między innymi książek: *Polska do wymiany* oraz *Resztki nowoczesności*.

Przewodzenie: Krzysztof Czyżewski

Kawiarnia "Piosenka o porcelanie", Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnoogrodzie, 1 sierpnia (poniedziałek) 2016 r. godz. 19.00

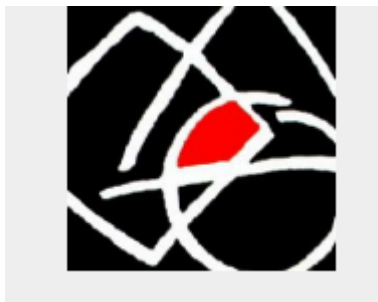
Przemysław Czapliński, krytyk literacki i profesor literatury współczesnej, autor między innymi książek *Polska do wymiany* oraz *Resztki nowoczesności*. Pracuje na UAM w Poznaniu.

Wieczór poświęcony był dyskusji na temat późnej nowoczesności i sprzecznym tendencjom, które można zaobserwować w modernizowaniu się Polski, która z jednej strony unowocześnia się pod względem infrastruktury komunikacyjnej, a z drugiej rezygnuje z budowania sieci międzyludzkich połączeń. Czapliński analizuje komunikacyjną funkcję literatury, która pozwala pokazać, co wyłączone jest z komunikacji i odczytuje z literatury, to co nie jest wyrażone wprost. W dyskusji pojawiły się wątki dotyczące afektów: wstydu i dumy, gniewu i przemocy, badacz omówił kolejno ich funkcje w polskim dyskursie po upadku komunizmu na literackich przykładach, powołując się m.in. na twórczość Doroty Masłowskiej, Olgi Tokarczuk czy Jarosława Marka Rymkiewicza i Jana Tomasza Grossa.

Oglądaj zapis rozmowy

Czytaj więcej o spotkaniu

Ośrodek "Pogranicze - sztuk, kultur,
narodów"
ul. Piłsudskiego 37, 16-500 Sejny
centrum@pogranicze.sejny.pl
tel./fax +48 87 516 27 65

Fundacja Pogranicze
Międzynarodowe Centrum Dialogu
Krasnogruda 14, 16-500 Sejny
krasnogruda@pogranicze.sejny.pl
tel./fax +48 87 565 03 69

Mamy nadzieję, że lubisz nasze newslettery. Jeśli nie, [możesz się wypisać](#).

Kontakt z redakcją newslettera: newsletter@pogranicze.sejny.pl